

Haunstrup Clemmensen: Jeg har forstået det således, at der også i dette høje ting er bred enighed om en række forhold — ikke om alle, det er gået op for os — men bred enighed om adskillige af de forhold, der ligger bag dette lovforslags fremsættelse, og der er jo ingen grund til at gøre modsætningerne endnu større, end de er. Jeg har således forstået, at der er enighed om, at landbrugets driftsform kræver en særlig stor driftskapital. Det er en kendsgerning, som vel ingen vil bestride. Det er en given ting, at også andre brancher kan have tilsvarende problemer, men det er næppe muligt at finde et helt erhverv, der som landbruget har behov for en så stor driftskapital i forhold til omsætningen, som tilfældet er. Det er vel også bl. a. det, der ligger som baggrund for, at der med stort flertal i den nuværende momslovgivning er fastsat en forskel i afregningsperiode og indbetaling mellem landbruget og de øvrige momsopkrævere.

Derudover går jeg ud fra, at der også er enighed om, at der er en anspændt likviditet i samfundet, og at det derfor ikke er et lige gyldigt problem, hvis et helt erhverv, der har et særligt behov for stor driftskapital, rammes af vanskeligheder i en anspændt likviditetssituation.

Jeg går også ud fra, at der er enighed, bred enighed om — jeg forstod også, at det fremgik af hr. J. O. Krag's udtalelser — at det danske landbrugserhverv er stillet over for store og desværre stigende vanskeligheder og er kommet i disse vanskeligheder uden egen skyld. Der har gennem år fra denne talerstol ofte været talt om nødvendigheden af social solidaritet over for de befolkningsgrupper, der er vanskeligt stillet. Denne sociale solidaritet må derfor også være naturlig over for landbruget. Jeg tror, man må føje til, at det er jo, desværre kun, ikke en ganske midlertidig vanskelighed, erhvervet er stillet over for, og der er ikke hverken nogen hurtig eller nogen nem løsning at anvise på erhvervets alvorlige vanskeligheder. Derfor er det netop efter det konservative folkepartis opfattelse aldeles nødvendigt og påkrævet, at man fremskynder arbejdet med udformningen af en realistisk og langsigtet landbrugspolitik, og vi har med glæde taget til efterretning, at regeringen netop har givet løfte herom.

Men hvis der altså er enighed om, at

landbrugets driftsform er meget kapitalkrævende, at landet har en stram likviditet, at landbruget har stigende og alvorlige vanskeligheder, så forstår jeg også på den socialdemokratiske ordførers udtalelser, at der er vilje til at overveje denne situation og forsøge som en konsekvens deraf at finde frem til sagligt begrundede ordninger, der i hvert fald i nogen grad kan bistå landbruget gennem en lettelse i erhvervets likviditet. Var det ikke den nuværende højtærede udenrigsminister, der omend i en noget anden anledning sagde: så er vi enige så langt og så godt.

Men så er der naturligvis spørgsmålet om, af hvilken størrelsesorden denne likviditetsbistand skal være, og hvilken der her er påkrævet. Vi har også i mit parti overvejet spørgsmålet om størrelsesordenen. Det er naturligvis — og må være — et skøn, men det, der her er tale om, er en størrelsesorden, som ikke forekommer os urimelig stor. Vi erindrer om, at lovforslaget som bekendt ikke kun vedrører landbrugserhvervet, men også fiskeri og gartneri. Det, der er tale om, er altså, at det egentlige landbrugserhverv i kraft af dette forslag tilføres en yderligere likviditetsforbedring på ca. 250 mill. kr. Det er det lån, der her er tale om. Jeg erkender, at det er et rentefrit lån.

Det andet spørgsmål, spørgsmålet om formen, hvorunder denne likviditetsbistand skal ydes, er vel det, der skiller partierne i denne sag. Jeg vil gerne på det konservative folkepartis vegne give udtryk for, at heller ikke vi synes, at den foreslåede form er ideel, langtfra. Jeg gør opmærksom på, at man ikke fra regeringspartiernes side har kunnet følge landbrugsorganisationernes krav, således som de gang på gang er blevet fremført, men vi er vel enige om fra alle sider, at det må være berettiget at yde lån af en vis størrelsesorden. Vi erkender så, også fra konservativ side, at den form, der her er tale om, psykologisk godt kan virke mindre heldig både over for lønmodtagere og over for andre erhvervsdrivende, og vi vil gerne have lov at understrege, at der også kan være andre saglige og velbegrundede krav om ændringer i momslovgivningen, når man i næste samling skal vende tilbage til dette spørgsmål. Jeg nævner i denne forbindelse spørgsmålet om valgfrihed for de enkelte momsindbetalinger,